

ТУРИСТСЬКО-РЕКРЕАЦІЙНІ КОМПЛЕКСИ ЯК ОБ'ЄКТИВНА ОСНОВА РОЗВИТКУ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ДІЛОВИХ ЗАХОДІВ

В. Б. Ігнат'єва, Т. Г. Акулова

Досліджені питання використання туристсько-рекреаційних комплексів Луганської області з позиції розвитку духовної культури людини при проведенні університетами та інститутами ділових заходів.

Исследованы вопросы использования туристско-рекреационных комплексов Луганской области с позиции развития духовной культуры человека при проведении университетами и институтами деловых мероприятий.

Постановка проблеми у загальному виді та її зв'язок з важливими науковими і практичними завданнями

Завдяки здатності до творчості, створюючи щось якісно нове, те, чого не існує в природі, наш світ розвивається настільки стрімко, що в повсякденному житті важко погнатися за новими змінами й розробками. Для ознайомлення із сучасними розробками й одержання максимуму інформації за мінімальні строки бізнес-співтовариства й інститути проводять відповідні ділові заходи: конференції, семінари, симпозіуми, на яких учасники привселюдно обмінюються думками, останніми досягненнями й досвідом у певній науковій або практичній сфері діяльності, а також удосконалюють (або розвивають, якщо діловий захід організовується для студентів) навички науково-дослідної роботи, неформально спілкуються між собою, підвищуючи тим самим свій інформаційний рівень. Будь-який діловий захід - це, насамперед, напружена робота. Якщо розглядати конференцію, то її учасники за обмежений час повинні обговорити питання, що стоять перед ними, й прийняти, якщо це необхідно, конструктивне, зважене рішення. Трохи відволіктися від серйозних питань, поспілкуватися в неформальній обстановці, зміцнити взаємини і, нарешті, задовольнити свої духовні потреби учасникам дозволяє фуршет і культурна програма, що може містити в собі екскурсії, відвідування концертів, театрів або спортивно-

оздоровчих заходів, якщо конференція проходить недалеко від санаторію, морського берега тощо.

І від того наскільки приємні спогади в учасників залишить культурна програма (а всі позитивні й негативні моменти підсвідомо будуть надалі асоціюватися саме із цією організацією, компанією) залежить успіх даного ділового заходу. Саме тому в організації заходу не може бути дрібниць.

З іншого боку, регіони маючи великий туристсько-рекреаційний потенціал, використовують його не в повну міру та не завжди раціонально, що негативно відбивається на соціально-економічній складовій розвитку території. Це стосується і Луганської області. Тому подальший розвиток туристсько-рекреаційної діяльності в Україні вимагає поглибленого вивчення туристсько-рекреаційних комплексів, здатних відтворювати і розвивати фізичні, психічні, духовні та інтелектуальні сили людини, задовольняти її рекреаційні потреби.

У зв'язку з цим питання використання туристсько-рекреаційних комплексів регіонів під час проведення ділових заходів є актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковане вирішення даної проблеми і на які спирається автор

Дослідженню рекреаційних ресурсів України та її окремих регіонів присвячено роботи І.С. Дорогунцова, Я.В. Коваль, В.П. Руденко, П.П. Руснак, С.М. Кобзової, В.І. Новикової та інших.

Виділення раніше не вирішених частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття

Незважаючи на те, що проблемам дослідження рекреаційних ресурсів України та її окремих регіонів приділяється значна увага, на сьогоднішній день у більшості випадків наукові розробки присвячені загальним методологічним питанням забезпечення екологічної безпеки окремих видів діяльності тих чи інших секторів національної економіки, а також питанням правової охорони природних комплексів. У той же час питання використання туристсько-рекреаційних комплексів з метою задоволення духовної потреби людини під час проведення ділових заходів не вивчалися.

Формування цілей статті (постановка завдання)

З огляду на сказане вище, дослідження туристсько-рекреаційних комплексів Луганської області як об'єктивної основи для відтворення й розвитку духовної культури людини, зокрема, науково-педагогічних працівників та студентів при проведенні університетами та інститутами ділових заходів, у тому числі конференцій та семінарів у Луганську, є важливим завданням.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих результатів

Духовну культуру в суспільній свідомості становить сукупність духовно-моральних, естетичних, релігійних, правових і загальнокультурних (освітніх) цінностей, які традиційно належать до духовності. Крім перерахованих цінностей, у структуру духовної культури включається й наука. [1-2]. З огляду на те, що культура несе в собі рекреативну функцію, яка виявляється в тому числі в створенні умов, де людина одержує можливість відновлювати свої духовні сили, обновляти й приводити в норму свій духовний потенціал, проводити своєрідну профілактику свого духовного стану, те, що звичайно називається «очищенням душі», сполучення ділового заходу із задоволенням духовних потреб його учасників у вигляді культурної програми, що може містити в собі відвідування музеїв, храмів, пам'ятників природи, театрів, культурно-оздоровчих центрів тощо є ідеальним для розвитку духовної культури людини, зокрема, духовної культури науково-педагогічних працівників та студентів. І, можливо, саме при ознайомленні з результатами духовної діяльності, які містить у собі духовна культура, у ході ділового заходу науково-педагогічні працівники та студенти дадуть відповіді на такі основні питання: хто я, звідки я прийшов на цю світову сцену, яка мета мого життя та інші, які все-таки залишаються нерозв'язними для більшості людей, у тому числі високоосвічених і тих, що домоглися успіху у своїй професійній діяльності.

Один із проявів духовності – краса. На думку античних філософів, краса – найбільш адекватна форма вираження буття. Краса - синонім розуму, а влаштований за законами розуму світ не може бути некрасивим [3].

Ми живемо у світі, що наділений безліччю визначних пам'яток. Луганська область не є виключенням. Деякі говорять, що «краса перебуває в очах людини, яка дивиться». Із цієї причини автори не затверджують, що місця, про які мова йтиме нижче, кращі, але вони, безумовно, заслуговують на увагу.

Луганська область – край багаті історії та щедрої природи. Невід'ємною частиною скарбів Луганської області є її природно-заповідний фонд, який налічує 136 об'єктів. Загальний відсоток заповідності по області становить 2,5 % при середньому по Україні 4,9 %. Серед природно-заповідних об'єктів такі пам'ятки природи як Луганський природний заповідник, 25 заказників та 52 пам'ятники природи [4].

Ознайомитися з Луганським краєм можна відвідавши найкращі музеї області, в яких представлено експозиції, що відображають природне багатство,

історію, культуру та побут краю, де можна відкрити для себе щось нове, зрозуміти людей, які жили й творили тут у попередні епохи.

З найдавніших часів невід'ємну частину панорами міста становили храми, які є головним хоронителем православної культури. У Луганській області їх налічується більше 100, а в самому Луганську – більше 25.

Авторами було проведено дослідження привабливості для науково-педагогічних працівників та студентів об'єктів туристсько-рекреаційного комплексу Луганської області. Метою дослідження був вимір об'єктів туристсько-рекреаційного комплексу Луганської області, зокрема, заповідників, заказників, пам'ятників природи, храмів, музеїв, а також пам'ятників за ступенем їхньої привабливості серед науково-педагогічних працівників та студентів. Вибіркова сукупність склала по 50 чоловік з кожної групи. Було проведено опитування, в інструментарій якого включена процедура ранжирування. Перший ранг відповідає найбільшій популярності об'єкта серед респондентів.

У Луганську існує всього лише один заповідник – Луганський природний заповідник, який було створено в 1968 р. з метою збереження у природному стані типових та унікальних для степової ландшафтної зони природних комплексів у складі двох відділень – «Станично-Луганське» та «Стрілецький степ». В 1975 р. було створено третє відділення заповідника – «Провальський степ». В 2008 р. створене нове відділення заповідника - Трьохізбенський степ [5]. Природно, що при дослідженні кожному з філій заповідника було розглянуто окремо. При цьому відділення заповідника – Трьохізбенський степ, яке розташоване на території Слов'яносербського й Новоайдарського районів Луганської області, на землях колишнього Трьохізбенського військового полігону не розглядалося як об'єкт дослідження із причини того, що це нова заповідна ділянка. Крім того, у Луганську, як сказано вище, налічується 25 заказників. Дослідження показало, що як науково-педагогічні працівники так і студенти (100 %) на перше місце за привабливістю поставили всі три філії заповідника та заказник Юницького. Серед цих чотирьох природно-заповідних об'єктів смаки науково-педагогічних працівників і студентів розподілилися по-різному (рис. 1). Науково-педагогічні працівники найбільш привабливою вважають Станично-Луганську філію заповідника, яка розташована на лівому березі р. Сіверський Донець, за 30 км на північ від м. Луганська, у 8-ми км від смт. Станично-Луганське, біля хутора Піщаний. Друга назва відділення – Придінцівська заплава. Основне природоохоронне завдання - охорона комплексів рослинності, флори і фауни заплави Сіверського Дінця. Різноманітна рослинність цього відділення заповідника складається із двох основних комплексів – заплавних лугов, дібров,

вільшняків, осокових лісів і соснових насаджень борової тераси. Поширено заплавні дубові й дубово-в'язові ліси, що займають дві третини заповідної території, на берегових піщаних косах тут ростуть тополі й верби, а на підвищених ділянках переважає осокір [5].

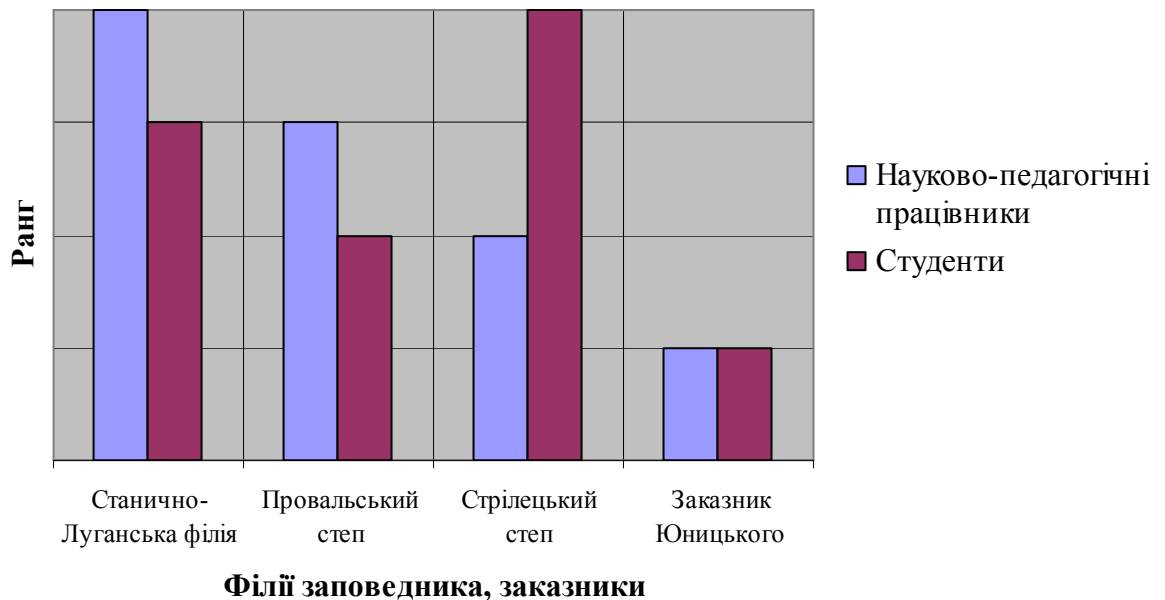

Рис. 1. Ранжування за привабливістю для науково-педагогічних працівників та студентів філій Луганського природного заповідника та заказника Юницького

Студентів же привабив «Стрільцівський степ», який розташований біля села Криничне Великоцької сільради Міловського району Луганської області. Недалеко розташоване село Стрільцівка, від якого й відбувається назва степу. Основний тип рослинності тут степовий, частково представлені луки, чагарники, фрагментарно - трав'яні болота. На території відділення виявлено 150 видів грибів. Переважають злаки: ковили, костриці, стоколоси, тонконоги. Ростуть кормові рослини, близько 50 ефіроолійних, понад 60 видів лікарських, дуже багато декоративних - гвоздики, дзвоники, ковилі, незабудки, конюшини, чина, шавлії, мигдаль степовий, брандушка різноколірна та інші. Споконвічно «Стрілецький степ» був профільованим резерватом по охороні бабака європейського або байбака. Крім бабаків, у Стрілецькому степу безліч інших гризунів – ховрашків, хом'яків, мишей [6].

Відділення «Провальський степ» розташоване біля села Провалля Свердловського району і складається з двох ділянок (урочищ): Калинівської біля селища Калинник – різнотравно-типчакково-ковильного степу й Грушевської біля селища Травневого – ділянки дійсного кам'янистого степу, науково-педагогічні працівники поставили на друге місце, а студенти – на третє. На території

«Провальського степу» існують постійні водотоки – р. Верхнє Провалля та її притока р. Калинова. Вони неглибокі (15-57 см) і вузькі (3-5 м завширшки), на кам'янистих перекатах розбиваються на кілька дрібних струмків. Рослинність представлена лісами, чагарниками, степами, луками, болотами та водною і прибережно-водною рослинністю. Лісову рослинність складають дубові ліси з ясенем звичайним, кленом польовим і татарським, грушею звичайною, яблунею ліською, глодом несправжньо кривостовпчиковим, а також берестові гаї з кленом татарським, тереном і невеликими верболозами. Більшість цих лісів зберігається на території Калинівського урочища. Порівняно з іншими степовими заповідниками, Провальський степ відрізняється найбільшим флористичним багатством. На території цього відділення зростає також 182 види грибів [7].

Ботанічний заказник Юницького, створений у 1892-1910 р. р. за ініціативою професора В.В. Докучаєва для збереження рослинного і тваринного світу серед розглянутих вище чотирьох об'єктів і науково-педагогічні працівники і студенти поставили на четверте місце, хоча серед інших заказників всі 100 % опитуваних поставили його на перше місце.

Об'єктами, які представляють цінність в історичному, науковому, культурному та естетичному плані, є також пам'ятники природи, історії і культури. З 52 пам'ятників природи для дослідження були обрані 18 об'єктів, які являють найбільшу цінність і відповідно є найцікавішими.

За результатами опитувань науково-педагогічних працівників і студентів різних університетів та інститутів Луганської області виявилось, що переваги в людей різного віку та роду зайнятості відрізняються (табл. 1). Науково-педагогічні працівники найбільш привабливими вважають: Урочище Дубова роща, Урочище Ольшаник, що притягує погляди туристів до краси цвітіння весняних квітів та пеону, Урочище Кисилева балка – другий Єрусалим, місце паломництва народів з різних країн для зцілення душі та тіла, Урочище Сосновий Бір і Верхній пруд. Студенти ж, у свою чергу, найбільш привабливими вважають Айдарську терасу, яка являє собою вузьку смугу заплавлених лісів у комплексі з озерами й болотами, на яких зростає багата прибережно-водна флора, Урочище Дубова роща, Урочище Кисилева балка, Вікові дуби та Свинарна балка.

Формування духовної культури й ціннісного ставлення до історико-культурної спадщини відбувається також за допомогою музеїв, основна місія яких полягає в збереженні нашого надбання, передачі його майбутнім поколінням. Саме тому авторами було проведено дослідження привабливості музеїв Луганської області для науково-педагогічних працівників і студентів (табл. 2, рис. 2). Дослідження показали, що науково-педагогічні працівники насамперед хотіли

б відвідати відразу два музеї. Перший - це музей історії авіатехніки Луганського авіаремонтного заводу, що нараховує більше 60 одиниць авіаційної техніки й містить зразки літальних апаратів й авіадвигунів, створених у період 40-х – 80-х років двадцятого сторіччя, а саме літальні апарати, створені в ОКБ О.Н. Туполева, О.С. Яковлева, О.І. Мікояна й М.І. Гуревича, О.К. Антонова, Г.М. Берієва й авіадвигуни КБ О.Д. Швецова, О.О. Микулина, В.Я. Клімова, С.П. Ізотова, О.М. Колиска, П.О. Соловйова [8].

Таблиця 1

Пам'ятники природи Луганської області

№ п/п	Назва об'єкту	Розташування	Опис	Ранг	
				НПП	студ.
1	Айдарська тераса	Новоайдарський, Новоайдарське л-во, біля с. Денежниково	компл. 100 га., 1981 р. Добре збережений першозданий ліс	17	1
2	Свинарна балка	Біловодський, 12 км на захід від с. Городище	Територія натурального лісу, район прозростання рідких рослин		
3	Урочище Дубова роща	Кремінське ЛОГ, Комсомольське л-во	1980 р. Насадження дубів віком близько 265 років	1	1
4	Урочище Бір	Кремінське ЛОГ	Сосновий ліс посадки 1980 р.	11	6
5	Урочище Бі-лоусова балка	Кремінське ЛОГ Веригинське л-во	Сосновий ліс віком 125 років	15	11
6	Урочище Ольшанник	Кремінський, Северодонецьке л-во	1980 р. Насадження ольхи чорної	2	8
7	Урочище Оріхове	Новоайдарський, Геречишкінське л-во	1984 р. Натуральні фітоце-нози дровісних рослин	16	16
8	Урочище Сосновий Бір	Старобільське л-во	Соснові насадження віком 115 років	5	14
9	Урочище Кисилева балка	Станично-Луганський, Чугинське л-во	1982 р. Байрачний ліс з мінеральними джерелами, різновидами тварин	2	2
10	Урочище Ясенева	Біловодський, біля с.	1972 р. Штучні		

	лісополоса	Крейдяне	насадження ясеню		2
11	Урочище Біляєвське	Слав`яносербський, с. Трьохізбенка, Слав`яносербське л-во	1980 р. Натуральні біоценози оз. Біляєвське	6	0
12	Урочище Луг	Новопсковський, п. Новопсков	1980 р. Ліс віком близько 65 р., мінеральне джерело	4	7
13	Урочище Огидне	Новопсковський, Новопсковський ліс	1984 р. Штучні насадження дуба та кустарників	6	2
14	Верхній пруд	Сватівський, між селами Андріївка та Петрівка	Каскад з 4 прудів площею 12 га. Створений 1914-1917 рр. Місце відпочінку		3
15	Озеро Черниково	Кам`янське ЛОГ	Стариця р. Северський Донець		7
16	Вікові дуби	Первомайськ, Ровеньки, Біловодськ	Первомайськ: 135-та 215-річні; Ровеньки: 2 165-річні; м. Біловодськ: 17 дерев віком 215 років		
17	Воронець	Біловодський район	Пеон тонколистий	7	
18	Провальський дуб	Свердловськ, с. Черемшино	1977 р. 265-річне дерево	1	

Таблиця 2

Музеї Луганської області

№ п/п	Музеї	Адреса	Ранг	
			НПП	студ.
1	Пожежно-технічний центр- музей	вул. Алексеева, буд. 12, м. Луганськ	2	1
2	Музей історії авіатехніки Луганського авіаремонтного заводу	вул. Гостра Могила, м. Луганськ	1	1
3	Меморіальний будинок - музей В. Даля	вул. Даля Володимира, буд. 12, м. Луганськ	5	2
4	Луганський обласний художній музей	вул. Почтова, буд. 3, м. Луганськ	1	6
5	Міський музей історії і культури Луганська	вул. Карла-Маркса, буд. 30, м. Луганськ	3	7
6	Луганський обласний	вул. Т. Шевченко,	7	4

	краєзнавчий музей	буд. 2, м. Луганськ		
7	Краснодонський обласний музей «Молода гвардія»	вул. Комсомольська, буд. 6, м. Краснодон, Луганська обл.	4	3

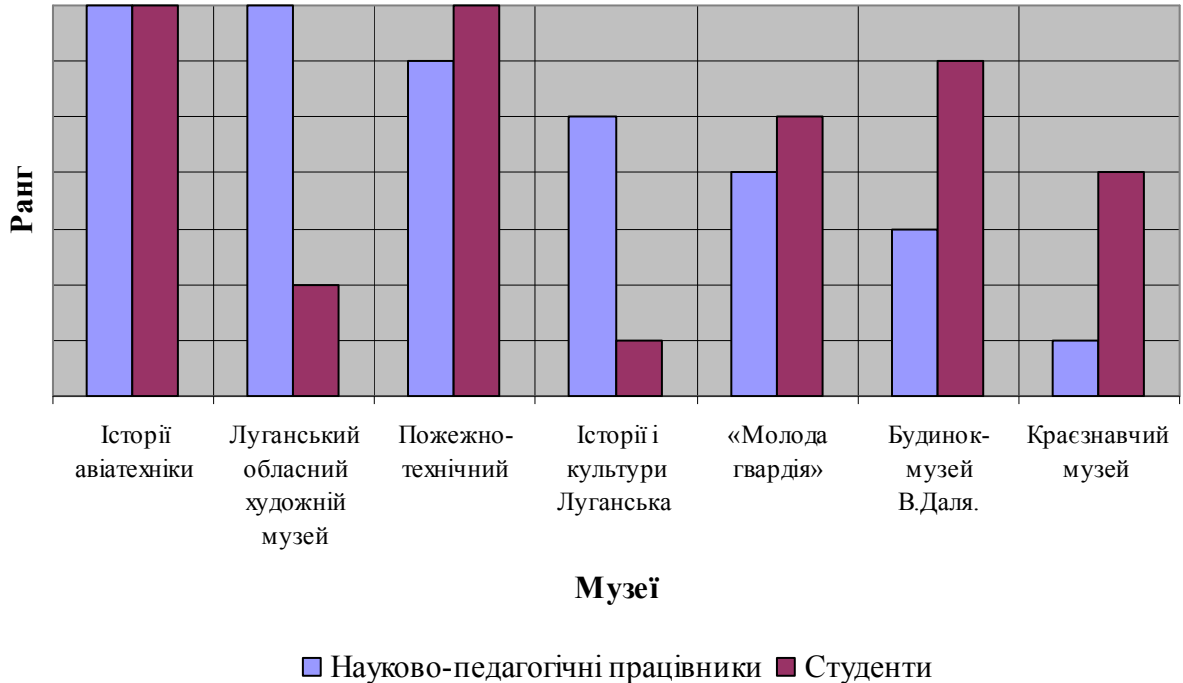

Рис. 2. Ранжування за привабливістю для науково-педагогічних працівників та студентів музеїв

Другий музей – Луганський обласний художній музей в фондах якого налічується близько 8000 творів вітчизняного та зарубіжного мистецтва XVI-XX ст., в тому числі майже тисяча одиниць кращих зразків сучасного мистецтва Луганщини [9]. Друге місце посідає пожежно-технічний центр-музей. Третє місце науково-педагогічні працівники відвели міському музею історії і культури Луганська, експозиція якого розповідає про історію міста з моменту його заснування в 1795 р. і до періоду Жовтневої революції. Такий вибір не дивний, адже серед експонатів цього музею найбільший інтерес представляє продукція Луганського ливарного заводу, предмети побуту кінця XI – початку XX ст., особисті речі й бібліотека К.Є. Ворошилова, особисті речі першого міського голови Луганська М.П. Холодиліна, відомих лікарів 1-ої земської лікарні м. Луганська Шпакових, а також колекція матеріалів про родину видатного радянського поета М. Матусовського. Студенти також перше місце віддали музею історії авіатехніки Луганського авіаремонтного заводу. Їхні смаки збіглися зі смаками науково-педагогічних працівників й із приводу пожежно-технічного центру-музею. А от далі смаки молодого й дорослого покоління розійшлися. На

третьому і четвертому місцях за привабливістю в студентів меморіальний будинок-музей В. Даля, присвячений життєвому і творчому шляху російського письменника, лексикографа, етнографа, лікаря, ученого, інженера, педагога, укладача чотиритомника «Глумачний словник живої великоросійської мови» В. Даля й Краснодарський обласний музей «Молода гвардія». Можливо, це пояснюється тим, що юнаки й дівчата ще не встигли відвідати музей, матеріали якого розповідають про діяльність підпільної комсомольської організації «Молода гвардія» у невеликому шахтарському місті Краснодар під час Великої Вітчизняної війни. Також студентів зацікавив і Луганський обласний краєзнавчий музей, археологічні колекції, рукописні і друкарські документи якого розповідають про історичні події різного періоду.

Серед духовних пам'яток Луганська як науково-педагогічні працівники, так і студенти віддали переваги Свято-Володимирському Кафедральному собору – одному із кращих пам'ятників архітектури Луганської області (табл. 3). На другому місці посідає Свято-Ніколо-Преображенський собор.

Серед духовних пам'яток, які знаходяться в Луганській області, переваги науково-педагогічних працівників і студентів також збіглися (табл. 4). Обидві категорії виділили Кисилеву Балку – особливо шановане православними місце, де неодноразово відбувалося віруючим явище Божої Матері, Свято-Пантелеймоновський храм - джерело срібної води, Свято-Успенський храм і гордість і красу Беловодська – Свято-Троїцький храм, побудований митецькими майстрами, який є одним із кращих в Україні пам'ятником архітектури середини XI сторіччя.

Таким чином, знаючи про те, які туристсько-рекреаційні комплекси є найбільш привабливими для науково-педагогічних працівників та студентів, можна розробляти певні екскурсійні маршрути та готувати відповідний екскурсійний матеріал.

Що стосується цінової політики, то вартість екскурсії, навіть у віддалених місцях, групі в 40 чоловік обійдеться (ціни приблизні):

- автобусні тури по Луганську – до 900 грн;
- ознайомлення з діяльністю молодогвардійців (м. Краснодар) – до 1,4 тис. грн;
- прогулянка по Провальському степу (з виїздом з Луганська) – 1,3 тис. грн.

У порівнянні з вартістю конференцій, що вимірюється сотнями й тисячами гривень, 40 грн з людини, які витратяться на розвиток духовної культури, – смішні.

Таблиця 3

Храми м. Луганськ

№ п/п	Назва храму	Адреса	Ранг	
			НПП	студ.
1	Храм Олександра Невського	м. Луганськ, вул. Будьонного	3	3
2	Свято-Володимирський Кафедральний собор	м. Луганськ, пл. Горького	1	1
3	Свято-Ніколо-Преображенський собор	м. Луганськ, вул. Інтернаціональна, 107	2	2
4	Свято-Пантелеймонівський храм	м. Луганськ, вул. Краснодонська	5	8
5	Храм Дмитрія Солунського	м. Луганськ, вул. Павловська, 30	8	5
6	Свято-Петропавловський кафедральний собор	м. Луганськ, 2-й Кооперативний пер., 10 а	7	7
7	Храм Кіпріана і Устинії	м. Луганськ, вул. Чайковського, 72 а	4	4
8	Храм Святих мучеників Гурія, Самона та Авіва	м. Луганськ	6	6

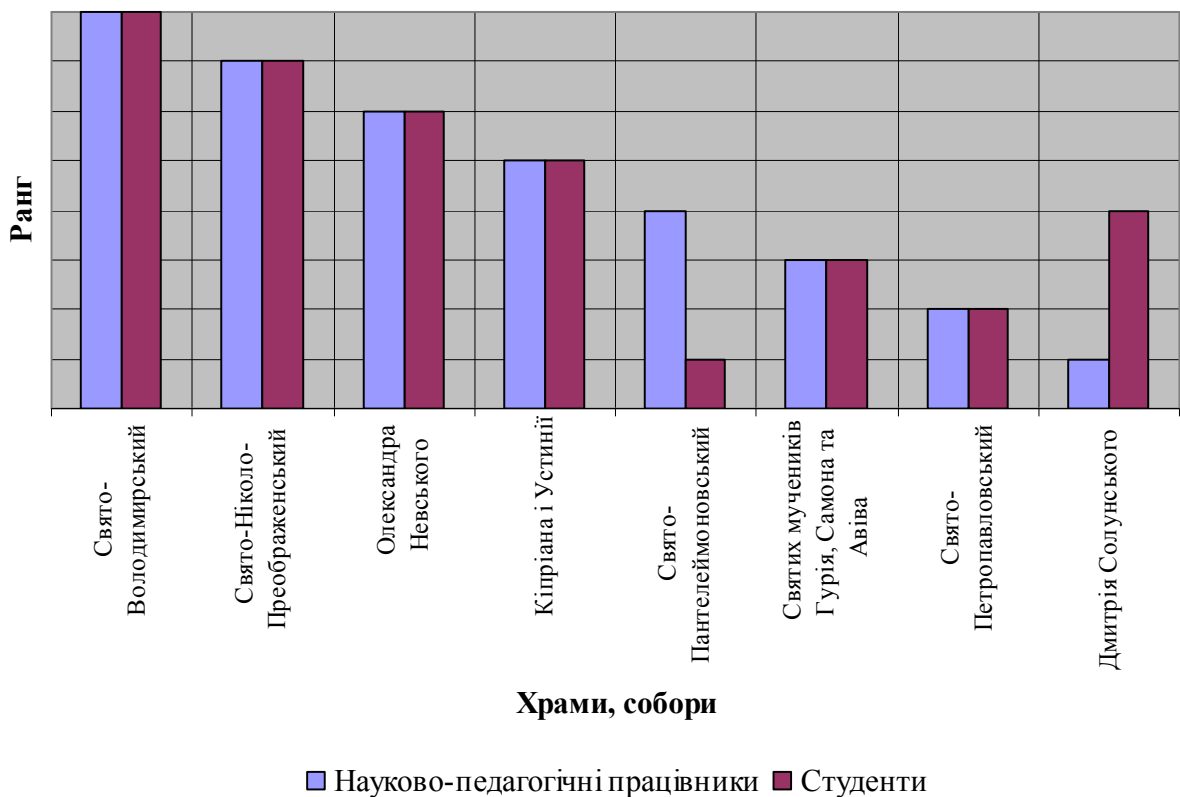

Рис. 3. Ранжування за привабливістю для науково-педагогічних працівників та студентів музеїв

Таблиця 4

Храми Луганської області

№ п/п	Назва храму	Адреса	Ранг	
			НПП	студ.
1	Кисилева Балка (лікувальна купіль)	між селами Чугінка й Червоний Деркул Станично-Луганського р-	1	6
2	Жіночий монастир	Червоний Деркул	8	5
3	Храм Вознесення Господнього	п. Александровськ, Червона площа, 50	15	13
4	Свято-Пантелеймоновський храм (джерело срібряної води)	Свердловський район, с. Павлівка	2	1
5	Свято-Миколаївський храм	м. Алчевськ, Базарна площа, 1	8	15
6	Свято-Георгіївський храм	м. Алчевськ, вул. Попова	11	10
7	Храм Мучениць Віри, Надії, Любові і матері їхньої Софії	м. Алчевськ	17	4
8	Свято-Миколаївський храм	с. Боровське	7	16
9	Свято-Троїцький храм	смт. Біловодськ, вул. Біловоди, 4	4	3
10	Свято-Архістратіго- Михайловський храм	Краснодонський район, с. Пархоменко	16	18
11	Храм	Новоайдарський район, с.	17	20
12	Свято-Миколаївський храм	Первомайський район, м. Золоте	16	7
13	Храм Олексія-Чоловіка Божого	Перевальський район, с. Бугаєвка	15	14
14	Свято-Миколаївський храм	м. Ровеньки, вул. К. Маркса, 126	14	11
15	Храм Різдва Пресвятої Богородиці	м. Ровеньки	9	17
16	Свято-Пантелеймоновський храм	Свердловський район, с. Павлівка	10	8
17	Храм Різдва Христова	м. Северодонецьк, вул. Енергетиків, 35	12	7
18	Свято-Крестовоздвиженський храм	м. Северодонецьк, пос. Лісова Дача	7	6
19	Свято-Миколаївський храм	м. Стаханов, вул. Олеки Дундича,	13	2
20	Свято-Успенський храм	м. Новопськов, п. Осіново, вул. Леніна, 3	3	2

Таким чином, для збагачення духовного світу науково-педагогічних працівників та студентів при організації культурної програми під час проведення ділових заходів автори пропонують залучати до участі у них екскурсоводів.

Екскурсоводи повинні розробляти екскурсії й відповідно готувати екскурсійний матеріал, пов'язаний з тематикою конференції, з огляду на контингент, близькі свята, проблеми регіону, а також віддання переваг учасників конференції.

Висновки і перспективи подальших розвідок у даному напрямку

Залучення екскурсоводів до участі в ділових заходах, розробка екскурсій і виклад екскурсійного матеріалу з урахуванням тематики самого заходу, його контингенту, найближчих свят, проблем регіону й віддання переваг учасників задовольнить потребу учасників ділового заходу в моральному вдосконалюванні, почутті прекрасного, сутнісному пізнанні навколишнього світу.

Література

1. Коркмазов А. Ю. Духовные ценности как проблема социальной философии [Електронний ресурс] / А. Ю. Коркмазов, З. А. Хубиева // Вестник СевКавГТУ - 2006. - № 1 (5). - Режим доступу: <http://www.ncstu.ru>.
2. Роль духовной культуры в развитии личности [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://revolution.allbest.ru/culture/00047986_0.html
3. Радугин А.А. Культурология [Електронний ресурс] / А.А. Радугин. - Режим доступу: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Culture/Rad/03.php
4. Луганщина – край турботи та надії (Річний звіт про стан навколишнього природного середовища в Луганській області у 2008 році) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ecolugansk.in.ua/files/E478ri41R01dhgT.pdf>
5. Луганський природний заповідник [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.irp.lg.ua/ukr/content.php?type=83319433_0300
6. Луганський природний заповідник [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ukrainaincognita.com/pryroda/zapovidnyky/luganskyi-pryrodniy-zapovidnyk>
7. Луганський природний заповідник [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://7chudes.in.ua/info/389.htm>
8. Музей истории авиатехники луганского авиаремонтного завода [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.0642.com.ua/catalog/full/6878>
9. Луганський обласний художній музей [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.museum.dp.ua/en/projects/festival/participants/975-2008-12-13-11-34-00.html>

Акулова Тетяна Георгіївна – асистент кафедри „Управління проектами та прикладна статистика” Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля (м. Луганськ)

Ігнат'єва Вікторія Борисівна - кандидат технічних наук, доцент кафедри „Управління проектами та прикладна статистика” Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля (м. Луганськ)

Рецензент – доктор педагогічних наук, професор Червонецький В.В.

СИСТЕМНА МОДЕЛЬ ОСОБИСТОСТІ В КОНТЕКСТІ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ І ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Л.В. Кошева

У роботі обґрунтована необхідність вказати і шляхи створення комплексної моделі формування засобами і методами фізичного виховання системи цінностей в структурі особистісних якостей випускника ВНЗ для прискорення процесу адаптації до практичної діяльності в ринкових умовах.

В роботі обоснована необхідність и указаны пути создания комплексной модели формирования средствами и методами физического воспитания системы ценностей в структуре личностных качеств выпускника вуза для ускорения процесса адаптации к практической деятельности в рыночных условиях.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

Оскільки фізична культура пов'язується з діяльністю, спрямованою на фізичне вдосконалювання людини, а також із сукупністю інтелектуального, соціально-психологічного й рухового компонентів, із системою потреб, здібностей, діяльності, що базується на розвитку фізичних якостей, з